

Sygn. akt VII U 1820/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 06 czerwca 2013 r. nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób , że przyznaje ubezpieczonej M. M. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 01 marca 2013r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 1820/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej M. M. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonej do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w okresie od dnia 01 lipca 1974 r. do dnia 15 maja 1978 r., od dnia 04 października 1982 r. do dnia 09 sierpnia 1987 r., od dnia 10 sierpnia 1988 r. do dnia 31 maja 1993 r. w Zakładach (...) w G. w upadłości (bowiem świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 14 maja 1993 r. charakter pracy nie został wskazany ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43), dalej: rozporządzenie) oraz od dnia 01 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Piekarni (...) sp. z o.o. w G. w likwidacji, uprzednio do 1999 r. (...) sp. z o.o. w G. ,bowiem z przedłożonej dokumentacji wynika,

iż wykonywała prace na stanowisku pomocy piekarza, zaś w powołanej uchwale nr 38 Zarządu Spółem (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 11 lipca 1983 r. w wykazie A dział X pozycja 11 punkt 1 i 2 jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została praca wykonywana na stanowisku piekarz oraz ciastkarz (tom II k. 17 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 10 lipca 2013 r. od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniosła ubezpieczona M. M., wskazując, iż decyzja jest wadliwa i nie powinna się ostać, bowiem z przedłożonej dokumentacji niewątpliwie wynika udokumentowanie wymaganego stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych (k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej pozwany organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji (k. 7 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. M. zd. B., urodzona dnia (...), z zawodu przetwórcza mięsa, masarz po zasadniczej szkole zawodowej, w dniu 27 marca 2013 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczona nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 55 lat ubezpieczona ukończyła w dniu 16 września 2012 r. Ubezpieczona nie pozostaje w stosunku pracy od dnia 24 marca 2013 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonej o emeryturę – tom II k. 1-3 akt rentowych, świadectwo pracy z dnia 25 marca 2013 r. – tom II k. 8 akt rentowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczona udowodniła według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, 2 miesiące i 8 dni, w tym 21 lat, 3 miesiące i 15 dni okresów składkowych oraz 3 lata, 10 miesięcy i 23 dni okresów nieskładkowych, jednakże nie udowodniła wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonej – tom II k. 16 akt rentowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 06 czerwca 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 06 czerwca 2013 r. – k. 85-86 akt rentowych

W okresie od dnia 01 września 1972r. do dnia 31 maja 1993r. ubezpieczona M. M. była zatrudniona w Zakładach (...) w G. , w ostatnim okresie będących w upadłości. Początkowo ubezpieczona była zatrudniona jako uczennica, odbywając przygotowanie zawodowe w ramach Zasadniczej Przemysłowej Szkoły Zawodowej przy Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. , w ramach którego uzyskała kwalifikacje zawodowe w kierunku przetwórstwo mięsa . Ubezpieczona ukończyła szkołę w dniu 12 czerwca 1974r., a po jej ukończeniu w okresie od dnia 01 lipca 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1976 r. była zatrudniona na stanowisku pracownika fizycznego a następnie w okresie od 01 września 1976 r. do dnia 15 maja 1978 r., od dnia 04 października 1982 r. do dnia 09 sierpnia 1987 r., od dnia 10 sierpnia 1988 r. do dnia 31 maja 1993 r. na stanowisku ubojowca . W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace bezpośrednio przy uboju zwierząt.

W okresie od dnia 16 grudnia 1978r. do dnia 02 października 1982r. ubezpieczona korzystała z urlopu wychowawczego, zaś w okresie od dnia 10 sierpnia 1987r. do dnia 09 sierpnia 1988r. z urlopu bezpłatnego.

Jako ubojowiec ubezpieczona uzyskała od pracodawcy świadectwo wykonania pracy w warunkach szczególnych, wystawione w dniu 14 maja 1993r.

Jako ubojowiec ubezpieczona pracowała na oddziale ubojów, bezpośrednio przy uboju trzody chlewnej i bydła na produkcji, zajmując się wstępną obróbką mięsa zwierzęcego w fazie uboju. Podlegała majstrowi. Zajmowała się opalaniem, pracami przy parzalniku. Wykonywała także rozbieranie ośrodków trzody i bydła, przygotowywała czystkę w trakcie uboju, wyjmowała sadło. Czynności powierzane ubezpieczonej dotyczyły także oczyszczania jelit: między innymi były to prace związane z rozcinaniem żołądków, oczyszczaniem żołądków, rozrywaniem jelit, oplukiwaniem jelit i przewracanie ich na drugą stronę. Praca ta wykonywana była na taśmie do uboju, w hali produkcyjnej uboju, przy kompleksowym przygotowaniu mięsa do oceny przez lekarza weterynarza i w dalszej kolejności do dalszej jego obróbki.

Ubezpieczona nie dokonywała własnoręcznie uboju – jednakże całość wykonywanej przez nią pracy odbywała się w tym samym miejscu, gdzie odbywał się ubój, który wykonywali mężczyźni, bezpośrednio po dokonaniu uboju danego zwierzęcia.

Z zarządzenia nr 9/89 Dyrektora Zakładów (...) w G. z dnia 04 września 1989 r. w sprawie przeprowadzenia społecznego przeglądu warunków pracy wynika, iż stanowisko pracy ubojowca na wydziale produkcji mięsa zakwalifikowano do pracy w warunkach szczególnych.

Z tytułu wykonywanej pracy ubezpieczona otrzymywała w latach 1982-1993 dodatek za pracę w warunkach szczególnych (tzw. szkodliwe).

W drugim spornym okresie od dnia 01 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. ubezpieczona była zatrudniona w Piekarni (...) sp. z o.o. w G. w likwidacji (uprzednio do 1999 r. (...) sp. z o.o. w G., przejęta następnie przez Piekarnię (...) sp. z o.o. w G.) na stanowisku pomocy piekarza. W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy wypieku pieczywa. Z racji braku kwalifikacji zawodowych – wykształcenia w kierunku piekarz, była zatrudniona jako pomoc piekarza.

Praca w piekarni odbywała się w systemie zmianowym. Ubezpieczona pracowała bezpośrednio przy produkcji i wypieku pieczywa oraz ciast. Brygadzysta danego dnia kierował pracownikami do konkretnej pracy: przy wypieku, przy odbiorze pieczywa z pieca. Ubezpieczona zajmowała się ręcznym zarabianiem pieczywa (chleba, bułek, chałek, rogal, drożdżówek, pączków), dzieleniem porcji, układaniem chleba w piecu przed wypiekaniem oraz odbieraniem gotowych wypieków z pieca. Praca odbywała się na hali produkcyjnej. Bardzo rzadko, ok. raz w miesiącu, pracownicy były kierowane do pracy przy pakowaniu wypieków – co było pracą lżejszą.

Praca pomocnika piekarza, wykonywana w tym okresie przez ubezpieczoną, w żaden sposób nie różniła się od pracy piekarza – jedynie tym, iż pomocnik piekarza nie wykonywał zaczynów do wypieków.

Praca odbywała się co do zasady w ramach zmian nocnych i popołudniowych, zdecydowanie rzadziej na poranną zmianę (jedynie dla odpoczynku od pracy nocnej), kiedy pracownicy sporadycznie zajmowali się myciem kotłów.

Łącznie w piekarni jako pomoc piekarza ubezpieczona pracowała do dnia 31 października 2005 r.

dowód: świadectwo szkolne k.4 plik III akt ZUS, świadectwo pracy z dnia 17 maja 1993 r. – plik III k. 5 akt ZUS, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 14 maja 1993 r. – plik III k. 6 akt ZUS, zarządzenie nr 9/89 Dyrektora Zakładów (...) w G. z dnia 04 września 1989 r. w sprawie przeprowadzenia społecznego przeglądu warunków pracy – k. 18-22 akt sprawy, kartoteka zarobkowa – k. 25-45 akt sprawy, zeznania świadków E. N. i T. P. – protokół skrócony k. 76-77 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 80 akt sprawy, zeznania świadków M. W. i M. S. – protokół skrócony k. 77-78 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 80 akt sprawy, akta osobowe – osobny skoroszyt w aktach sprawy, świadectwo pracy z dnia 31 października 2005 r. – plik III k. 7 akt ZUS

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz aktach rentowych pozwanego organu dotyczących ubezpieczonej, oraz w aktach osobowych ubezpieczonej z okresu

zatrudnienia w Piekarni (...), których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków E. N. i T. P. (co do pierwszego spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonej tj. w Zakładach (...) w G.) oraz M. W. i M. S. (co do drugiego spornego okresu), bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornych okresach adekwatnie do wskazanych zakładów pracy razem z ubezpieczoną, razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami ubezpieczonej tworzą zwartą i logiczną całość. W ocenie Sądu brak podstaw, aby odmówić im wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącej M. M. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawczyni legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale X (W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym):

- pod pozycją 8 wskazano prace bezpośrednio przy uboju zwierząt
- pod pozycją 11 wskazano prace przy wypieku pieczywa.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczona w dniu 16 września 2012 r. osiągnęła 55 rok życia. Wnioskodawczyni na dzień złożenia wniosku udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 20 lat, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego. Pozostawała w stosunku pracy do dnia 23 marca 2013 r. (świadectwo pracy – plik III k. 8 akt ZUS) – co przez pozwanego nie było kwestionowane, a biorąc pod uwagę treść art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2013 r. pozostaje okolicznością w sprawie bez znaczenia.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach - prace bezpośrednio przy uboju zwierząt - uznać można było sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonej wykazane w wystawionym jej przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a zakwestionowane przez organ rentowy tj. okresy od dnia 01 lipca 1974 r. do dnia 15 maja 1978 r., od dnia 04 października 1982 r. do dnia 09 sierpnia 1987 r., od dnia 10 sierpnia 1988 r. do dnia 31 maja 1993 r. w Zakładach (...) w G. (w ocenie pozwanego w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 14 maja 1993 r. charakter pracy nie został wskazany ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia) oraz prace przy wypieku pieczywa w okresie od dnia 01 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Piekarni (...) sp. z o.o. w G. w likwidacji, uprzednio do 1999 r. (...) sp. z o.o. w G. (zdaniem organu z przedłożonej dokumentacji wynika, iż ubezpieczona wykonywała prace na stanowisku pomocy piekarza, zaś w powołanej uchwale nr 38 Zarządu Spółem (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 11 lipca 1983 r. w wykazie A dział X pozycja 11 punkt 1 i 2 jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została praca wykonywana na stanowisku piekarz oraz ciastkarz).

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach w okresie od 01 września 1976 r. do dnia 15 maja 1978 r., od dnia 04 października 1982 r. do dnia 09 sierpnia 1987 r., od dnia 10 sierpnia 1988 r. do dnia 31 maja 1993 r. na stanowisku ubojowca oraz od dnia 01 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. na stanowisku pomoc piekarza, znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwa pracy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, legitymacja ubezpieczeniowa, akta osobowe, kartoteki zarobkowe). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonej został potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowników wnioskodawczyni ze spornych okresów zatrudnienia. Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródła dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali w zakładach pracy w okresach co do zasady pokrywających się z zatrudnieniem tam ubezpieczonej. Świadek E. N. była zatrudniona na stanowisku referenta ds. dokumentacji w Zakładach (...) w G., na podstawie dostępu do dokumentacji pracowniczej oraz bezpośredniego

kontaktu z pracownikami na produkcji miała wiedzę na temat zakresu obowiązków i prac wykonywanych przez ubezpieczoną jako pracownika, zaś świadek T. P. jako współpracownik ubezpieczonej od 1980 r. był jej brygadzystą, a wcześniej pracownikiem fizycznym wykonującym pracę przy uboju, zatem miał pełną wiedzę o zakresie czynności i pracach wykonywanych przy uboju zwierząt, w sposób szczegółowy opisał obowiązki należące do ubezpieczonej, a jako bezpośredni przełożony, stanowił wiarygodne źródło dowodowe co do rodzaju i charakteru wykonywanej przez nią pracy. Świadek M. S. zajmowała w piekarni takie samo stanowisko pracy co ubezpieczona – pomocnika piekarza – i w sposób wyczerpujący opisała, jak wyglądała praca ubezpieczonej (i jej samej) w piekarni. Z kolei zeznania świadka M. W. Sąd wykorzystał jedynie posiłkowo, bowiem – jak sam wskazał – pracował z ubezpieczoną razem w piekarni (...) po 1999 r., zatem w okresie następującym już po okresie badanym przez Sąd (tj., zgodnie z ustawą, do dnia 31 grudnia 1998 r.); zeznania tego świadka miały jednak znaczenie dla ustaleń Sądu, ponieważ zeznał on, iż nie istniało rozróżnienie pomiędzy pracami piekarza a pomocy piekarza – za wyjątkiem zagniatania ciasta do wypieku, czym zajmował się jedynie piekarz (okoliczność tę potwierdziła również świadek S.).

Mając zatem na uwadze powyższy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd Okręgowy uwzględnił ubezpieczonej do stażu pracy w warunkach szczególnych w Zakładach (...) w G. w upadłości okres od dnia 01 września 1976 r. do dnia 15 maja 1978 r., od dnia 04 października 1982 r. do dnia 09 sierpnia 1987 r., od dnia 10 sierpnia 1988 r. do dnia 31 maja 1993 r. Nie uwzględniono w tym zakresie okresu od dnia 01 lipca 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1976 r. – bowiem jak wynika z legitymacji ubezpieczeniowej (koperta – tom II k. 15 akt rentowych – s. 82-83 legitymacji ubezpieczeniowej) – ubezpieczona wykonywała w tym okresie prace robotnika i dopiero od dnia 01 września 1976 r. została zatrudniona jako ubojowiec. Tym samym Sąd Okręgowy niejako podzielił zastrzeżenia pozwanego, sformułowane w uzasadnieniu spornej decyzji, przyjmując iż ubezpieczona nie udowodniła wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac ubojowca w okresie od dnia 01 lipca 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1976 r.

Okoliczność powyższa nie ma jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy – bowiem także z wyłączeniem tego okresu zatrudnienia ubezpieczona wykazała, że prace w warunkach szczególnych na stanowisku ubojowca i pomocnika piekarza wykonywała łącznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez przeszło 15 lat – zatem w zakresie wystarczającym do przyznania wnioskowanego świadczenia w postaci emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Równocześnie Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do podzielenia obiekcji pozwanego w zakresie drugiego spornego okresu pracy (lata 1994-1998), gdzie organ rentowy podnosił, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, iż wnioskodawczyni wykonywała prace na stanowisku pomocy piekarza, zaś w powołanej uchwale nr 38 Zarządu Spółem (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 11 lipca 1983 r. w wykazie A dział X pozycja 11 punkt 1 i 2 jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została praca wykonywana na stanowisku piekarz oraz ciastkarz. Jak bowiem ustalił Sąd w drodze przesłuchania świadków S. i W., w sposób spójny, wiarygodny i zasługujący w ocenie Sądu na uwzględnienie wskazali oni, iż nie było praktycznie żadnego rozróżnienia pomiędzy zakresem prac wykonywanych przez ubezpieczoną jako pomocnika piekarza a pracami piekarza, dodatkowo zaś prace te wykonywane były na tej samej hali produkcyjnej, w tych samych warunkach. Tym samym, mimo odmiennego nazewnictwa stanowiska pracy, ubezpieczona wykonywała de facto w takich samych jak piekarz warunkach prace tożsame z pracami piekarza – prace przy wypieku pieczywa, wskazane w rozporządzeniu jako praca w warunkach szczególnych.

Jedynie na marginesie Sąd Okręgowy wskazuje, iż niemożliwe było zaliczenie ubezpieczonej do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w piekarni od dnia 01 stycznia 1999 r. do dnia 31 października 2005 r. Z cytowanego bowiem wyżej przepisu art. 184 ust. 1 ustawy w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia wynika, iż wymóg wykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych musi być spełniony przez ubezpieczonego ubiegającego się o świadczenie w dniu wejścia w życie ustawy, zgodnie z art. 196 ustawy przypadającym na dzień 01 stycznia 1999 r. Powyższe uniemożliwia zaś zaliczenie do w/w stażu pracy okresów zatrudnienia i wykonywania pracy w warunkach szczególnych po dacie 31 grudnia 1998 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczona M. M. spełniła wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ

osiągnęła 55 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 20 lat, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełniła przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o dokumenty z akt osobowych ubezpieczonej z okresu zatrudnienia w piekarni oraz zeznania świadków i ubezpieczonej wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy ubezpieczonej, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 06 czerwca 2013 r. i przyznał ubezpieczonej M. M. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 marca 2013 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożony został wniosek o przyznanie świadczenia emerytalnego). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczona złożyła w dniu 27 marca 2013 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonej, mającego wpływ na jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Monika Popielińska